

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Aan de Koningin

Directie Financiële Markten

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

FM/2012/712 M

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen

Datum

Betreft nader rapport bij het wetsvoorstel ter implementatie van de richtlijn solvabiliteit II II (RL 2009/138)

Blijkens de mededeling van de Directeur van Uw kabinet van 29 december 2011, no.11.003156, machtigde Uwe Majesteit de Afdeling advisering van de Raad van State haar advies inzake het bovenvermelde voorstel van wet rechtstreeks aan mij te doen toekomen.

Dit advies, gedateerd 18 april 2012, No.W06.11.0550/III, bied ik U hierbij aan.

Naar aanleiding van het advies van de Afdeling moge ik het volgende opmerken.

1. Artikel 1:58e, handhaving

De Afdeling is er niet op voorhand van overtuigd dat uit artikel 258, eerste lid, van de richtlijn volgt dat door de toezichthouder die verantwoordelijk is ten aanzien van de verzekeringsholding, jegens die verzekeringsholding handhavingsmaatregelen dienen te worden genomen in alle gevallen dat een dochteronderneming relevante bepalingen niet naleeft. Handhaving zal in een dergelijk geval immers in eerste instantie plaatsvinden door de toezichthoudende instantie in de lidstaat waar de dochteronderneming haar zetel heeft.

Met de Afdeling constateer ik dat uit artikel 258, eerste lid, van de richtlijn niet volgt dat in alle gevallen waarin de dochteronderneming relevante bepalingen niet naleeft, jegens de verzekeringsholding handhavingsmaatregelen moeten worden genomen. Voornoemde bepaling kan dan ook met name relevant zijn in situaties waarin de verzekeringsholding zelf een norm overtreedt. In een groep maakt

veelal de holding de dienst uit en het is daarom denkbaar dat lidstaten eisen stellen aan de holding. De richtlijn verplicht daar niet toe, maar sluit die mogelijkheid evenmin uit (zie artikel 214, eerste lid, van de richtlijn). Nederland heeft hiervoor soms gekozen en derhalve kan ook de holding een norm overtreden (zie artikel 3:288a, tweede lid). In een dergelijk geval moet ook de holding kunnen worden aangesproken.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2012/712 M

Voorts merkt de Afdeling op dat het opleggen van sancties aan de holding wegens overtreding van voorschriften die niet op voorhand gespecificeerd zijn ('bepalingen van andere lidstaten die met de strekking van dat hoofdstuk overeenkomen'), problematisch is. Immers hoe kan voor de holding duidelijk zijn welke bepalingen van andere lidstaten met de strekking van hoofdstuk 3.6 Wft overeenkomen.

Naar aanleiding van deze opmerking van de Afdeling is de redactie van artikel 1:58e aangepast. In het eerste lid is de geciteerde zinsnede vervallen. In het tweede lid wordt nu rechtstreeks naar de richtlijn verwezen. De Nederlandsche Bank kan alleen op verzoek van de groepstoezichthouder maatregelen treffen, waarbij vereist is dat verzekeraars handelen in strijd met de richtlijn en de holding in strijd handelt met hoofdstuk 3.6, m.a.w. dat ook de holding zelf een norm overtreedt. In feite past DNB dan Nederlands recht toe.

2. Proportionaliteitsbeginsel

De Afdeling oordeelt dat op grond van de voorgelegde conceptwettekst nog onvoldoende duidelijk is waartoe de toepassing op het toezicht van het proportionaliteitsbeginsel zoals dat is opgenomen in de richtlijn zal leiden, en meent dat dit nadere uitwerking behoeft. Een nadere uitwerking in de voorgestelde wetsbepalingen zelf, is op dit moment nog niet mogelijk. De toekomstige toepassingspraktijk van de richtlijn zal op dit punt nadere uitwerking bieden. Het proportionaliteitsbeginsel is reeds van toepassing op de uitoefening van het toezicht. Bij de toepassing van de richtlijn zal de wijze waarop de richtlijn aan het proportionaliteitsbeginsel invulling geeft, leidend zijn. Om deze reden is voor de rechtswerking van het proportionaliteitsbeginsel uit de richtlijn vastlegging in de Wft niet strikt noodzakelijk. Op grond van het voorgaande is alsnog van het voorstel tot vastlegging in de Wet op het financieel toezicht afgezien. Wel is de toelichting bij het proportionaliteitsvereiste aangevuld, onder meer met enkele voorbeelden. Naar aanleiding van de toepassingspraktijk van de richtlijn op Europees niveau, kunnen over de concrete toepassing van het

proportionaliteitsbeginsel op een later moment bij ministeriële regeling op grond van het voorgestelde artikel 1:24, vierde lid, Wft nog nadere regels worden gesteld.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2012/712 M

3. Grensoverschrijdende activiteiten door verzekeraars met een beperkte risico-omvang

De Afdeling merkt op dat ook verzekeraars met beperkte risico-omvang grensoverschrijdend diensten moeten kunnen verlenen. Deze verzekeraars hebben echter geen Europees paspoort. De Afdeling geeft aan dat het voorstel voor wijziging van de artikelen 2:116 en 2:119 van de Wet op het financieel toezicht over het punt van het Europees paspoort onduidelijk is. De Afdeling adviseert om het voorstel op dit punt aan te passen.

Naar aanleiding van de opmerking van de Afdeling is de redactie van de artikelen 2:115 tot en met 2:119 gewijzigd, zodanig dat uit deze artikelen blijkt dat zij betrekking hebben op verzekeraars die binnen de reikwijdte van de richtlijn solvabiliteit II vallen. Ook verzekeraars met beperkte risico-omvang kunnen grensoverschrijdende werkzaamheden verrichten. Zij moeten zich dan bij de toezichthouder van de lidstaat waarin zij hun werkzaamheden willen gaan verrichten, melden en daar eventueel (indien het recht van die andere staat dat vereist) een vergunning aanvragen.

Naar aanleiding van opmerkingen van de Afdeling is er overigens ook voor gekozen al op wetsniveau het onderscheid op te nemen dat gemaakt wordt tussen een vergunning die verstrekt wordt aan verzekeraars die binnen de reikwijdte van de richtlijn solvabiliteit II vallen enerzijds en een vergunning die verstrekt wordt aan verzekeraars die buiten die reikwijdte vallen, de zgn. verzekeraars met beperkte risico-omvang.

4. Toezichtkader op verzekeraars uit derde landen

De Afdeling constateert dat in de tekst noch in de toelichting wordt gespecificeerd welke 'andere methoden' DNB in haar toezicht op derde land groepen kan toepassen. De toelichting verwijst slechts naar artikel 262, tweede lid, tweede alinea, van de richtlijn, dat stelt dat de toezichthoudende autoriteiten kunnen verlangen dat een verzekeringsholding met hoofdkantoor in de Europese Unie wordt opgericht.¹ De Afdeling meent dat daarmee slechts één mogelijke methode

---

¹Artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel DA.

van toezicht wordt geschetst. De Afdeling adviseert in de toelichting nader inzicht te geven in de wijze waarop DNB voornemens is uitvoering te geven aan het toezicht, indien geen sprake is van gelijkwaardig toezicht als bedoeld in artikel 3:288j en de in artikel 3:288k, eerste lid, Wft, genoemde bepalingen niet worden toegepast.

Naar aanleiding van het advies van de afdeling is in de toelichting op artikel 3:288k, vierde lid, nader inzicht gegeven in de wijze waarop DNB invulling kan geven aan het toezicht, indien geen sprake is van gelijkwaardig toezicht als bedoeld in artikel 3:288j.

5. Toezicht op natura-uitvaartverzekeraars

De afdeling merkt op dat de toelichting vermeldt dat natura-uitvaartverzekeraars worden betrokken in het groepstoezicht in het kader van Solvency II Basic.² Dit groepstoezicht kan aldus worden uitgeoefend op levens- en schadeverzekeraars met beperkte risico-omvang en op natura-uitvaartverzekeraars. De toelichting vermeldt echter niet hoe het toezicht zal worden vormgegeven in het geval een natura-uitvaartverzekeraar deel uitmaakt van een groep die, zonder de natura-uitvaartverzekeraar, de drempelwaarden voor groepstoezicht op basis van de richtlijn overschrijdt. De Afdeling adviseert de toelichting in het licht van het bovenstaande aan te vullen.

Naar aanleiding van de opmerking van de Afdeling is de memorie van toelichting aangevuld.

6. Zorgverzekeraars

De Afdeling merkt op dat artikel 54 van de derde richtlijn schadeverzekering³ is vervangen door artikel 206 van de richtlijn solvabiliteitII. De Afdeling vraagt zich af in hoeverre de strekking van voornoemd artikel 54 (oud) en het genoemde artikel 206 hetzelfde is. Het is wenselijk, aldus de Afdeling, hier aandacht aan te besteden, omdat dit aspect voor het functioneren van de Zorgverzekeringswet van elementair belang is.

Naar aanleiding van deze opmerking van de Afdeling merk ik op dat artikel 206 in richtlijn solvabiliteit II vrijwel identiek is aan artikel 54 (oud) uit de derde richtlijn

---

²Artikelsgewijze toelichting bij artikel I, onderdeel A.

³ Richtlijn 92/49/EEG van de Raad van 18 juni 1992 tot coördinatie van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen betreffende het directe verzekeringsbedrijf, met uitzondering van de levensverzekeringsbranche, en houdende wijziging van de Richtlijnen 73/239/EEG en 88/357/EEG (derde richtlijn schadeverzekering) (PbEG 1992 L 228).

schadeverzekering. Beide artikelen hebben dan ook eenzelfde betekenis voor de Nederlandse wetgeving. De memorie van toelichting is in deze zin aangevuld.

Directie Financiële Markten

Ons kenmerk
FM/2012/712 M

7. Redactionele opmerkingen

Met de redactionele kanttekeningen van de Afdeling is rekening gehouden.

Tenslotte is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een aantal redactionele en technische verbeteringen in het wetsvoorstel en in de memorie van toelichting aan te brengen. Verder is het overgangsrecht aangevuld.

Ik moge U, mede namens mijn ambtsgenoot van Veiligheid en Justitie, verzoeken het hierbij gevoegde gewijzigde voorstel van wet en de gewijzigde memorie van toelichting aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De Minister van Financiën,

J.C. de Jager